

Подосян А. О.

<https://orcid.org/0009-0001-3771-9495>

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

КРОСМЕДІА ЯК ФОРМА СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ

У статті здійснено комплексний та системний аналіз феномену кросмедіа як провідної форми сучасної журналістської комунікації в умовах глибокої цифрової трансформації медіапростору. Обґрунтовано, що кросмедійність у сучасному інформаційному середовищі виходить далеко за межі технічного інструментарію поширення контенту та постає як фундаментальна стратегія конструювання багатовимірного журналістського наративу, здатного функціонувати в умовах фрагментованого споживання інформації.

У роботі доведено, що кросмедіа слід розглядати як цілісну екосистему взаємопов'язаних медіаплатформ, де кожен канал не дублює повідомлення, а доповнює його новими смисловими рівнями. Виявлено принципи відмінності між мультимедійною, кросмедійною та трансмедійною моделями комунікації, що дозволяє уточнити категоріальний апарат сучасної журналістикознавчої науки. Особливу увагу приділено трансформації ролі журналіста в умовах інтеграції генеративного штучного інтелекту, який дедалі частіше використовується для адаптації контенту під різні платформи та аудиторні сегменти.

Акцентовано, що кросмедійна комунікація функціонує як складна архітектонічна структура, у межах якої кожен окремий медіаканал (TikTok, YouTube, інтерактивні лонгріди, VR-застосунки) виконує специфічну функцію в загальному наративі. У ході дослідження запропоновано критерії ефективності кросмедійних проєктів, серед яких: наративна цілісність, технологічна адаптивність, рівень інтерактивності, а також етична верифікованість даних у фрагментованому інформаційному середовищі [11; 13].

Доведено, що в умовах поширення феномену «новинної втоми» та посилення алгоритмічного впливу цифрових платформ кросмедіа стає ключовим інструментом утримання уваги аудиторії та відновлення довіри до медіаінституцій. Водночас систематизовано основні ризики кросплатформної адаптації контенту, зокрема загрозу деконтекстуалізації, редукції складних соціальних проблем та підміни аналітичної глибини емоційною реакцією.

Ключові слова: кросмедіа, журналістська комунікація, цифрова конвергенція, медіаплатформи, дистрибуція контенту, генеративний ШІ, сторітелінг, верифікація інформації.

Постановка проблеми. Сучасний медіапростір характеризується безпрецедентною швидкістю змін, що зумовлені тотальною цифровізацією суспільства та глибокою інтеграцією інформаційних технологій у всі етапи журналістського виробництва. Станом на 2026 рік можна констатувати, що традиційні мономедійні моделі комунікації – друкована преса, телебачення, радіо – остаточно втратили свою домінуючу роль, поступившись місцем конвергентним редакціям, у яких ключовим елементом виступає не канал поширення, а змістовне ядро повідомлення, тобто історія як така (story-centric approach).

У цьому контексті кросмедіа постає як найбільш релевантна форма організації журналістської комунікації, оскільки вона відповідає актуальним паттернам медіаспоживання, що характеризуються фрагментованістю, багатоканальністю та нелінійністю. Сучасний користувач одночасно взаємодіє з кількома екранами, споживає інформацію короткими сегментами та формує цілісне уявлення про подію через поєднання різних форматів.

Додатковим чинником актуалізації дослідження є загострення кризи довіри до медіа, що супроводжується поширенням феномену «новин-

ної втоми» [4]. Аудиторія дедалі частіше уникає новинного контенту через його перевантаженість, негативний характер та відсутність конструктивних рішень. У таких умовах журналістика змушена шукати нові способи подачі інформації, які б поєднували аналітичну глибину з доступністю та емоційною залученістю.

Кросмедійна модель дозволяє вирішити це завдання шляхом диференційованої адаптації контенту: складні теми подаються у вигляді багаторівневих наративів, де кожен користувач може обрати рівень занурення відповідно до власних потреб. Водночас відсутність уніфікованої методологічної бази для побудови таких наративів часто призводить до фрагментації змісту, що негативно впливає на сприйняття журналістських матеріалів.

Таким чином, актуальність дослідження зумовлена необхідністю теоретичного осмислення кросмедіа як системного явища та розробки практичних підходів до його ефективного використання у журналістиці.

Додатково слід зазначити, що сучасний медіапростір функціонує в умовах так званої «platformization of news», де алгоритмічні системи визначають не лише дистрибуцію, а й структуру контенту. Це призводить до зміщення редакційного контролю від журналістів до платформ, що, у свою чергу, трансформує саму природу журналістської автономії.

У цьому контексті кросмедіа виступає як стратегія адаптації до алгоритмічних обмежень, дозволяючи зберігати змістову цілісність через розподіл наративу між платформами з різною логікою ранжування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика кросмедійності та цифрової конвергенції активно розробляється в межах сучасної медіатеорії. Значний внесок у розвиток цієї тематики зробив Г. Дженкінс, який у своїй концепції культури конвергенції обґрунтував взаємодію традиційних і нових медіа як основу сучасного інформаційного середовища. Його підхід дозволяє розглядати кросмедіа не лише як технологічний процес, а як культурний феномен.

Важливим є також внесок К. Сколарі, який досліджував трансмедійний сторітелінг як форму розгортання наративів у різних медіасередовищах. Його праці акцентують увагу на ролі аудиторії як активного учасника комунікаційного процесу, що є релевантним і для кросмедійних моделей.

У вітчизняному науковому дискурсі вагоме місце займають дослідження Л. Городенко, яка розглядає теорію масової комунікації крізь призму

кросмедійності [11]. Її роботи сприяють формуванню теоретичного підґрунтя для аналізу сучасних медіапроцесів в українському контексті.

Окремі аспекти цифрової трансформації журналістики, зокрема адаптації контенту та впливу медіатехнологій, висвітлено у працях В. Різуна та Г. Почепцова. Їхні дослідження дозволяють зрозуміти механізми функціонування інформації в умовах цифрового середовища.

Разом з тим стрімкий розвиток генеративного штучного інтелекту у 2024–2026 роках, а також зміна алгоритмів роботи медіаплатформ зумовлюють необхідність оновлення існуючих теоретичних підходів. Особливої актуальності набувають питання етики, верифікації інформації та збереження контексту в умовах автоматизованої адаптації контенту.

Постановка завдання. Метою даної статті є комплексне теоретичне осмислення та методологічне обґрунтування кросмедіа як цілісної та системно організованої форми сучасної журналістської комунікації в умовах цифрової трансформації медіапростору. У центрі дослідницької уваги перебуває кросмедійність як багатовимірне явище, що поєднує технологічні, наративні та соціокультурні аспекти функціонування медіа, а також визначає нову логіку взаємодії між журналістом, платформами та аудиторією.

Досягнення поставленої мети передбачає глибоке концептуальне уточнення сутності кросмедійної комунікації та її відмежування від суміжних понять, таких як мультимедіа та трансмедіа, що дозволяє сформулювати чіткий категоріальний апарат дослідження. Важливим завданням є виявлення внутрішніх закономірностей розгортання журналістського наративу в умовах кросплатформного середовища, де історія функціонує як динамічна система взаємопов'язаних смислових елементів, адаптованих до специфіки різних каналів дистрибуції.

Окрему увагу приділено аналізу впливу технологічних чинників на трансформацію журналістської практики, зокрема ролі генеративного штучного інтелекту як інструменту диференційованої адаптації контенту. У цьому контексті досліджується, яким чином автоматизовані системи змінюють не лише форми подачі інформації, а й саму структуру журналістського мислення, сприяючи переходу від виробництва окремих матеріалів до управління смисловими потоками в межах складних медіаекосистем.

Не менш важливим аспектом дослідження є окреслення етичних меж кросмедійної адаптації

інформації, що набуває особливої актуальності в умовах фрагментації контенту та алгоритмічного посередництва медіаплатформ. У межах цього завдання увага зосереджується на проблемах збереження контексту, забезпечення достовірності та недопущення маніпулятивного спрощення складних соціальних тем.

Завершальним елементом дослідницької мети є формулювання узагальнених критеріїв ефективності кросмедійних журналістських проєктів, що дозволяють оцінити їх не лише з точки зору технічної реалізації або рівня залученості аудиторії, а передусім у контексті нарративної цілісності, смислової інтегрованості та відповідності професійним стандартам журналістики.

Таким чином, дослідження спрямоване на формування цілісного уявлення про кросмедіа як ключовий структурний елемент сучасної медіа-системи та визначення його ролі у трансформації журналістської комунікації в умовах цифрової епохи.

Методологічну основу дослідження становить міждисциплінарний підхід, що інтегрує теоретичні положення теорії масової комунікації, соціальної психології, культурології та візуальних студій, що дозволяє розглядати кросмедіа не лише як технологічний інструмент, а як комплексне соціокультурне та комунікативне явище. Така методологічна оптика забезпечує можливість аналізу кросмедійності як системи взаємодії різнорівневих елементів – від технічних платформ до когнітивних механізмів сприйняття інформації аудиторією. Водночас застосування міждисциплінарного підходу дозволяє поєднати макрорівневий аналіз медіасистеми з мікрорівневим вивченням процесів створення та інтерпретації журналістського контенту.

У процесі дослідження використано комплекс взаємодоповнюючих методів, що забезпечують всебічний аналіз об'єкта дослідження. Теоретико-аналітичний підхід дав змогу узагальнити існуючі наукові концепції кросмедійності, а також систематизувати підходи до розуміння диференційованої адаптації контенту в умовах цифрового середовища. Це дозволило виявити основні тенденції розвитку сучасної журналістської комунікації та окреслити місце кросмедіа у структурі медіапрактик.

Метод концептуального аналізу застосовано з метою уточнення категоріального апарату дослідження, зокрема розмежування понять «мультимедіа», «кросмедіа» та «трансмедіа», що часто використовуються як синонімічні у науковому та професійному дискурсі. Такий підхід дав змогу не

лише визначити їх змістові відмінності, а й встановити функціональні межі кожного з цих явищ у сучасному медіапросторі.

Важливе місце в дослідженні посідає якісний контент-аналіз, спрямований на вивчення архітекtonіки кросмедійних проєктів провідних медіа, реалізованих у 2025–2026 роках. Застосування цього методу дозволило проаналізувати способи розподілу нарративу між різними платформами, визначити специфіку контентної адаптації та оцінити рівень смислової інтегрованості окремих елементів у межах єдиного медіапроєкту.

Метод візуального аналізу використано для дослідження впливу різних форматів подачі інформації, зокрема вертикального відео, інтерактивної інфографіки, анімацій та мультимедійних композицій, на процеси сприйняття та інтерпретації контенту аудиторією. Це дозволило виявити, яким чином візуальні коди та дизайн-компоненти впливають на рівень залученості користувачів і формування їхнього розуміння соціально значущих тем.

Окрему методологічну складову становить нормативно-етичний аналіз, спрямований на виявлення ризиків, пов'язаних із фрагментацією інформації та її адаптацією до вимог різних медіаплатформ. У межах цього підходу особливо увагу приділено проблемам збереження контексту, забезпечення достовірності та недопущення маніпулятивного спрощення складних соціальних процесів, що набуває особливої актуальності в умовах алгоритмічного посередництва та автоматизованого виробництва контенту.

Застосування зазначеного комплексу методів у їх взаємозв'язку дозволяє забезпечити цілісність дослідження, поєднати теоретичний аналіз із емпіричними спостереженнями та сформувані обґрунтовані висновки щодо ролі та функцій кросмедіа у сучасній журналістській комунікації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кросмедіа як системна парадигма комунікації. У сучасному науковому дискурсі кросмедійність дедалі частіше розглядається не як допоміжний інструмент журналістики, а як її базова парадигма. Це означає, що процес створення матеріалу від самого початку передбачає його існування у множинних форматах та на різних платформах.

Кросмедійний підхід передбачає формування так званого «нарративного всесвіту», у межах якого окремі елементи контенту взаємодіють між собою, створюючи цілісну картину події. На відміну від мультимедіа, де різні формати лише доповнюють один одного в межах одного матеріалу, кросмедіа

передбачає розподіл змісту між різними каналами з урахуванням їх специфіки.

Наприклад, журналістське розслідування може починатися з короткого відео у соціальних мережах, що виконує функцію привернення уваги, продовжуватися у вигляді аналітичного матеріалу на сайті та завершуватися документальним фільмом або подкастом. Кожен із цих елементів є самостійним, але водночас пов'язаним із загальною історією [11].

Таким чином, кросмедіа формує новий тип журналістського мислення, орієнтований на системність, інтеграцію та багаторівневність.

Технологічна детермінація та роль генеративного ШІ. Однією з визначальних характеристик сучасної кросмедійної журналістики є її глибока технологічна зумовленість, що проявляється не лише у використанні цифрових платформ як каналів дистрибуції, а й у трансформації самих принципів створення, структурування та поширення журналістського контенту. У цьому контексті генеративний штучний інтелект постає як ключовий фактор, що радикально змінює редакційні практики, перетворюючи їх на гібридні системи взаємодії людини та алгоритму. Інтеграція ШІ у журналістську діяльність відбувається на всіх етапах виробництва контенту – від збору та обробки інформації до її адаптації та персоналізованого поширення.

У межах такої моделі журналіст дедалі більше виконує функцію автора смислового ядра, тобто формує базову концепцію, логіку та етичні рамки матеріалу, тоді як генеративні системи забезпечують його багаторівневу адаптацію відповідно до специфіки різних медіаплатформ. Це включає автоматизоване скорочення текстів із збереженням ключових смислів, генерацію відеоконтенту на основі текстових сценаріїв, переклад і локалізацію матеріалів для різних мовних і культурних середовищ, а також модифікацію стилістики повідомлень залежно від очікувань конкретних аудиторних сегментів. У результаті формується принципово нова модель журналістської комунікації, у якій контент існує не як статичний продукт, а як динамічна структура, що постійно трансформується у відповідь на контекст споживання.

З одного боку, така технологічна трансформація відкриває широкі можливості для масштабування журналістського контенту, підвищення його доступності та оперативності, а також більш точного врахування потреб різних аудиторій. Генеративний ШІ дозволяє значно скоротити час на адаптацію матеріалів, підвищити їхню варіативність і

забезпечити присутність журналістського продукту в різних інформаційних середовищах без втрати базового змісту. З іншого боку, ця ж сама технологічна логіка створює низку суттєвих ризиків, пов'язаних із редукцією складних соціальних явищ до спрощених, емоційно насичених форм, що краще відповідають алгоритмічним критеріям залученості аудиторії.

Алгоритми, які лежать в основі генеративних систем, зазвичай орієнтовані на максимізацію показників взаємодії користувачів із контентом, що призводить до пріоритизації сенсаційності, емоційності та конфліктності. У такому середовищі існує небезпека витіснення аналітичної глибини поверхневими інтерпретаціями, що може негативно впливати на якість журналістської комунікації та рівень довіри до медіа. Особливої уваги потребує проблема збереження контексту, оскільки автоматизоване скорочення та переформування матеріалів часто супроводжується втраченою важливих причинно-наслідкових зв'язків.

У цьому контексті особливо актуалізується принцип «hyper-localization», який передбачає адаптацію контенту під конкретні аудиторні сегменти з урахуванням їхніх соціокультурних, мовних та поведінкових характеристик. Такий підхід дозволяє підвищити релевантність інформації, зробити її більш зрозумілою та доступною для різних груп користувачів, а також посилити ефект залученості. Водночас надмірна персоналізація створює ризик формування інформаційних «бульбашок», у межах яких аудиторія отримує лише ті інтерпретації подій, що відповідають її попереднім уявленням і очікуванням.

Таким чином, генеративний штучний інтелект у кросмедійній журналістиці виступає не лише як інструмент оптимізації виробничих процесів, а як чинник, що визначає нову конфігурацію взаємодії між змістом, технологією та аудиторією. Це зумовлює необхідність формування нових професійних стандартів, спрямованих на забезпечення балансу між ефективністю адаптації контенту та збереженням його змістової, етичної та фактологічної цілісності.

Платформна архітектоніка та темпоритм споживання. Кросмедійна журналістика функціонує в умовах суттєвої трансформації темпоритму споживання інформації, що зумовлено змінами у когнітивних практиках аудиторії та зростанням ролі цифрових платформ як основних посередників у процесі комунікації. У цьому контексті особливого значення набуває здатність медіаорганізації адаптувати структуру контенту до різних

рівнів уваги користувачів, які варіюються залежно від ситуаційного контексту, технічних умов доступу та індивідуальних інформаційних потреб.

Кросмедійний підхід передбачає побудову такої архітектури наративу, за якої одна й та сама історія може бути сприйнята в різних форматах і на різних рівнях глибини, не втрачаючи при цьому своєї змістової цілісності. На початковому рівні взаємодії з контентом домінують короткі, динамічні формати, що виконують функцію швидкого залучення уваги та створення первинного емоційного імпульсу. У таких матеріалах складні соціальні явища редукуються до символічних образів і ключових смислових маркерів, які стимулюють подальший інтерес до теми.

У процесі поглиблення взаємодії аудиторія переходить до форматів, що забезпечують ширший контекст і дозволяють отримати доступ до додаткової інформації, включаючи фактичні дані, експертні коментарі та пояснювальні елементи. Саме на цьому рівні формується когнітивне розуміння проблеми, оскільки користувач отримує можливість співвіднести окремі факти, оцінити їх достовірність і включити їх у власну систему знань.

Подальший розвиток взаємодії передбачає занурення у складні аналітичні або документальні формати, що орієнтовані на глибоке осмислення теми та формування стійкого інтересу до неї. У таких форматах відбувається розгортання повного наративу з урахуванням причинно-наслідкових зв'язків, історичного контексту та різних точок зору, що дозволяє аудиторії не лише отримати інформацію, а й сформувану власну позицію.

Таким чином, кросмедійна архітектура базується на принципі поступового нарощування смислової складності, що відповідає різним рівням уваги та залученості аудиторії. Це дозволяє забезпечити ефективну комунікацію в умовах інформаційного перевантаження, коли користувачі не завжди готові до сприйняття великих обсягів інформації, але водночас потребують можливості глибшого аналізу.

Водночас така багаторівнева структура створює і певні виклики, пов'язані з необхідністю збереження цілісності наративу в умовах його фрагментації. Якщо окремі елементи контенту функціонують ізольовано, без чітких смислових зв'язків, існує ризик спрощення або викривлення інформації. Саме тому ключовим завданням кросмедійної журналістики є не лише адаптація контенту до різних платформ, а й забезпечення логічної та семантичної інтеграції всіх його компонентів у межах єдиної комунікаційної системи.

Отже, платформна архітектура та темпоритм споживання виступають визначальними чинниками організації кросмедійного наративу, оскільки саме вони задають логіку взаємодії між медіаконтентом та аудиторією, визначаючи як форму подачі інформації, так і глибину її сприйняття.

Етичні виклики та верифікація в кросмедійному вимірі. Одним із найбільш складних і водночас принципово важливих аспектів функціонування кросмедійної журналістики є забезпечення етичності та достовірності інформації в умовах її багаторівневої адаптації та фрагментації. Цифрове середовище, у якому один і той самий журналістський матеріал поширюється через різні платформи та у різних форматах, створює ситуацію, коли зміст перестає бути цілісним і починає існувати у вигляді окремих фрагментів, кожен із яких може сприйматися автономно. У такій конфігурації зростає ризик втрати контексту, що, у свою чергу, може призводити до спрощення, викривлення або навіть маніпулятивного трактування інформації.

Особливої актуальності ця проблема набуває у відеоформатах, де логіка подачі матеріалу значною мірою визначається монтажем і ритмікою візуального ряду. Як зазначається у дослідженнях [12], у таких умовах аналітична логіка, що передбачає послідовне розгортання аргументації та причинно-наслідкових зв'язків, часто підміняється монтажною логікою, орієнтованою на емоційний вплив. Це створює небезпеку домінування афективних реакцій над раціональним осмисленням інформації, що суперечить базовим принципам журналістики як інституту суспільного пізнання.

У кросмедійному середовищі, де аудиторія взаємодіє з контентом фрагментарно та нерідко поза його первинним контекстом, журналіст змушений враховувати ймовірність того, що окремі елементи матеріалу можуть бути інтерпретовані незалежно від загального наративу. Це підвищує відповідальність за кожен сегмент контенту, який має зберігати базові смислові орієнтири та не суперечити загальній логіці повідомлення. Відтак ключовим завданням стає забезпечення цілісності причинно-наслідкових зв'язків навіть у скорочених або адаптованих форматах.

У цьому контексті верифікація інформації набуває не лише технічного, а й концептуального значення, виступаючи основою довіри до журналістського продукту. Як підкреслюється у класичних і сучасних дослідженнях журналістських стандартів [10; 13], перевірка фактів, прозорість джерел та можливість їх незалежної перевірки

є ключовими умовами збереження професійної легітимності медіа. У кросмедійній моделі ці принципи повинні бути інтегровані в кожен елемент контенту, незалежно від його формату чи платформи поширення.

Це означає, що навіть короткі повідомлення, орієнтовані на швидке споживання, мають містити маркери достовірності, такі як посилання на джерела, вказівка на походження даних або інтеграція з більш повними версіями матеріалу. Таким чином формується так званий «ланцюжок доказовості», у межах якого аудиторія отримує можливість переходу від поверхневого ознайомлення з темою до глибшого аналізу на основі перевіреної інформації.

Водночас у сучасному медіасередовищі зростає ризик появи псевдодоказовості, коли візуально привабливі елементи, такі як інфографіка або відео, створюють ілюзію достовірності без належного фактологічного підґрунтя. У таких випадках естетика подачі може підмінити зміст, що становить серйозну загрозу для якості журналістики та рівня довіри до медіаінституцій.

Отже, етичні виклики кросмедійної журналістики пов'язані не лише з необхідністю дотримання традиційних професійних стандартів, а й із потребою їх адаптації до умов фрагментованого та алгоритмізованого медіасередовища. Забезпечення достовірності, збереження контексту та недопущення маніпулятивного спрощення інформації стають ключовими умовами ефективної кросмедійної комунікації, що визначає як якість журналістського продукту, так і рівень довіри з боку аудиторії.

Дискусія: кросмедіа в умовах алгоритмічного контролю та platform governance. Сучасні дослідження, проведені у 2024–2025 роках, дедалі більше підкреслюють, що медіаплатформи сьогодні функціонують не лише як пасивні канали дистрибуції контенту, а й як активні актори редакційного впливу, які визначають логіку споживання інформації та формують структуровану інформаційну реальність. Алгоритми рекомендацій, машинне навчання та системи персоналізації створюють своєрідну «невидиму редакцію», яка визначає порядок денний користувачького сприйняття та впливає на те, які теми, сюжети та наративи стають домінантними. У такому середовищі кросмедійна стратегія стає не лише технічним інструментом поширення, а й формою редакційного опору алгоритмізації, оскільки дозволяє медіаорганізаціям розподіляти контент між різними платформами та уникати залежності від єди-

ного алгоритмічного механізму, що у свою чергу знижує ризик односторонньої інтерпретації фактів або зміщення акцентів у висвітленні соціально значущих подій.

Кросмедіа в таких умовах виступає як складна багаторівнева екосистема, що забезпечує багатоканальну верифікацію інформації. Вона дозволяє інтегрувати матеріали з різних джерел і платформ, поєднувати короткі та довгі форми контенту, що сприяє більш точному і контекстуалізованому сприйняттю інформації аудиторією. Завдяки цьому редакції отримують можливість контролювати логіку наративу та мінімізувати вплив алгоритмічних упереджень на розуміння теми, водночас підтримуючи ефективність залучення користувачів.

Водночас виникає фундаментальний парадокс, який залишається предметом дискусії у сучасній медіаекології: чим більше редакції адаптують свій контент під алгоритми платформ з метою підвищення показників «engagement», тим більше вони ризикують втратити власну редакційну автономію та контроль над змістовим ядром наративу. Це створює постійне напруження між ефективністю комунікації та дотриманням етичних стандартів журналістики, що стає центральною проблемою у функціонуванні сучасних медіаінституцій.

Додатково, дослідження останніх років показують, що алгоритмічне керування не тільки модулює видимість контенту, а й впливає на його тон, стилістику та форму подачі. Редакції змушені враховувати ці фактори при плануванні кросмедійних наративів, адже несумісність контенту з алгоритмічними пріоритетами може призводити до його низького охоплення або спотвореного сприйняття аудиторією. У цьому сенсі кросмедійні стратегії стають ключовим інструментом балансування між технологічними вимогами платформ і професійними стандартами журналістики.

Таким чином, кросмедіа в умовах «platform governance» не лише розширює можливості для адаптації та персоналізації контенту, а й виконує функцію стабілізатора, який дозволяє зберегти інформаційну цілісність, підвищити якість верифікації та забезпечити прозорість подачі матеріалу. Питання балансу між алгоритмічною ефективністю та редакційною етичністю стає стратегічним завданням для сучасних медіа, визначаючи як репутацію, так і соціальну відповідальність журналістських організацій.

Висновки. Проведене дослідження засвідчує, що кросмедіа у 2026 році перестала бути просто одним із форматів журналістики та перетворилася

на фундаментальну умову її існування, визначаючи не лише структуру медіаконтенту, а й логіку його сприйняття аудиторією. Кросмедійність постає як комплексна метамодель журналістської комунікації, що інтегрує виробництво, адаптацію та дистрибуцію матеріалу в єдину когерентну систему, де кожен елемент контенту взаємопов'язаний із загальним нарративом. Такий підхід забезпечує нарощування смислової складності та підтримку причинно-наслідкових зв'язків у всіх форматах і на різних платформах, що критично важливо для збереження цілісності та достовірності інформації в умовах фрагментованого медіапростору та алгоритмічного впливу платформ.

Використання генеративного штучного інтелекту в редакційних процесах стало визначальним чинником технологічної детермінації сучасної кросмедійної журналістики. ШІ виступає не лише інструментом адаптації контенту під різні платформи, а й засобом персоналізації, перекладу та скорочення матеріалів, що дозволяє реалізувати принцип *hyper-localization* та підтримувати *engagement* аудиторії на різних рівнях її уваги. Водночас дослідження підтверджує, що ефективно застосування таких технологій потребує етичного контролю та професійного управління смисловим ядром контенту, оскільки алгоритмічне спрощення і монетизаційна орієнтація платформ можуть призводити до втрати контексту і зниження достовірності інформації.

Формування кросмедійного нарративу в умовах *platform-driven media environment* демонструє, що нарративна цілісність та смислова інтеграція між різними каналами є більш значущими для ефективності журналістського проекту, ніж кількість

залучених платформ. Структура кросмедійного контенту враховує різні рівні споживання аудиторією – від поверхневого ознайомлення до глибокого аналітичного занурення – що дозволяє забезпечити різні когнітивні потреби та підтримувати баланс між швидкістю подачі матеріалу і глибиною його осмислення.

Дослідження також підкреслює, що ключовим викликом сучасної кросмедійної журналістики є не стільки інтеграція технологій, скільки збереження епістемологічної якості інформації, підтримка довіри аудиторії та недопущення маніпулятивного спрощення матеріалу. У цьому контексті етичні стандарти та системи верифікації стають невід'ємною частиною виробництва, адаптації та дистрибуції контенту. Кросмедіа дозволяє реалізувати стратегічний баланс між ефективністю залучення аудиторії та збереженням достовірності, водночас створюючи умови для стійкості журналістського нарративу у висококонкурентному цифровому середовищі.

Отже, кросмедіа у 2026 році розглядається як цілісна система, що об'єднує технологічні, соціальні та етичні аспекти журналістики. Вона трансформує професію журналіста з виробника контенту у менеджера смислів, що здатний контролювати логіку нарративу, забезпечувати достовірність і інтегрувати контент у багатовимірне медіасередовище, формуючи нові стандарти ефективності та відповідальності сучасної журналістики. Перспективою подальших досліджень є аналіз впливу персоналізованих алгоритмів та інформаційних стрічок на сприйняття кросмедійного контенту, а також розвиток нових форм метамедіа у віртуальних та інтерактивних середовищах.

Список літератури:

1. Борнштейн Д. Як змінити світ: соціальні підприємці і сила нових ідей. Київ: Темпора, 2013.
2. Городенко Л. Теорія масової комунікації: кросмедійний підхід. Київ: Інститут журналістики, 2017. (11)
3. Jenkins H. *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. New York: NYU Press, 2006.
4. Lough K., McIntyre K. A systematic review of constructive and solutions journalism research. *Journalism Practice*. 2021. Vol. 15(7). P. 912–929. (4)
5. McIntyre K. Solutions Journalism: The Effects of Including Solution Information in News Stories. *Journalism & Mass Communication Quarterly*. 2019. (5)
6. Scolari C. A. Transmedia Storytelling: Implicit Consumers, Narrative Worlds, and Branding in Contemporary Media Production. *International Journal of Communication*. 2009.
7. Silverman C. (ed.). *Verification Handbook: An Ultimate Guideline on Digital Age Sourcing for Emergency Coverage*. 2014. (13)
8. Nichols B. *Introduction to Documentary*. 3rd ed. Bloomington: Indiana University Press, 2017. (9)
9. Ward S. J. A. *Radical Media Ethics: A Global Approach*. Chichester: Wiley-Blackwell, 2015. (10)
10. Kovach B., Rosenstiel T. *The Elements of Journalism*. 3rd ed. New York: Three Rivers Press, 2014. (14)

Podosyan A. O. CROSS-MEDIA AS A FORM OF CONTEMPORARY JOURNALISTIC COMMUNICATION IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION: THEORETICAL-METHODOLOGICAL AND PRACTICAL ASPECTS

The article presents a comprehensive and systematic analysis of the phenomenon of cross-media as a leading form of contemporary journalistic communication in the context of the profound digital transformation of the media landscape. It substantiates that, within the modern information environment, cross-media extends far beyond a mere technical toolkit for content distribution and emerges as a fundamental strategy for constructing a multidimensional journalistic narrative capable of functioning under conditions of fragmented information consumption.

The study demonstrates that cross-media should be understood as an integral ecosystem of interconnected media platforms, in which each channel does not replicate messages but rather enriches them with additional layers of meaning. It identifies fundamental distinctions between multimedia, cross-media, and transmedia models of communication, thereby refining the conceptual and categorical framework of contemporary journalism studies. Particular attention is devoted to the transformation of the journalist's role in the context of the integration of generative artificial intelligence, which is increasingly employed to adapt content for diverse platforms and audience segments.

It is emphasized that cross-media communication operates as a complex architectural structure, within which each individual media channel (such as TikTok, YouTube, interactive longreads, and VR applications) performs a specific function within the overall narrative. The research proposes criteria for evaluating the effectiveness of cross-media projects, including narrative coherence, technological adaptability, the level of interactivity, and the ethical verifiability of data within a fragmented information environment [11; 13].

The study concludes that, in the context of the growing phenomenon of "news fatigue" and the intensification of algorithmic influence by digital platforms, cross-media becomes a key instrument for sustaining audience attention and restoring trust in media institutions. At the same time, it systematizes the principal risks of cross-platform content adaptation, including the threat of decontextualization, the reduction of complex social issues, and the substitution of analytical depth with emotional response.

Keywords: *cross-media, journalistic communication, digital convergence, media platforms, content distribution, generative AI, storytelling, information verification.*

Дата першого надходження статті до видання: 24.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.05.2026